



ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών

ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ Ι

Ενότητα 1: Εισαγωγή στην Κοινωνική Νοσηλευτική

Αθηνά Καλοκαιρινού – Αναγνωστοπούλου

Καθηγήτρια

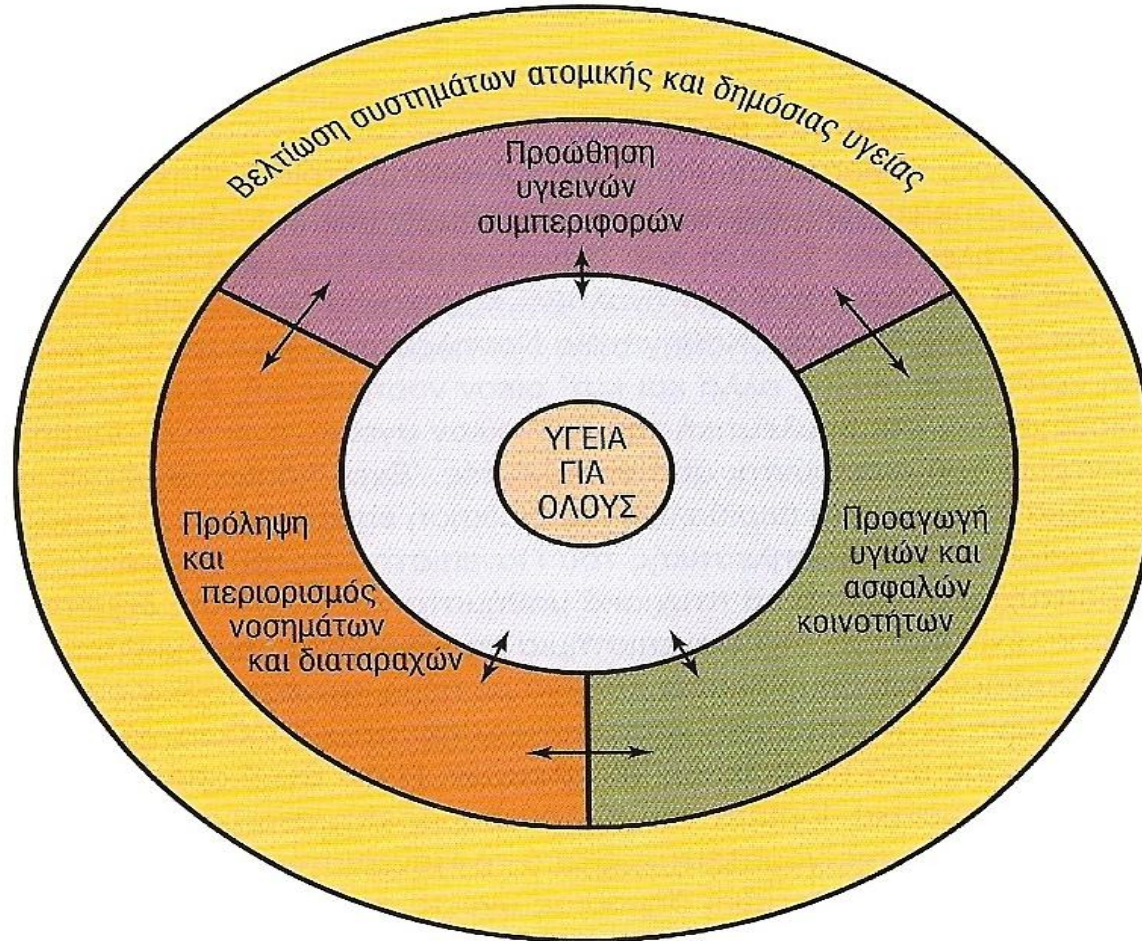
Τμήμα Νοσηλευτικής

Τομέας Δημόσιας Υγείας

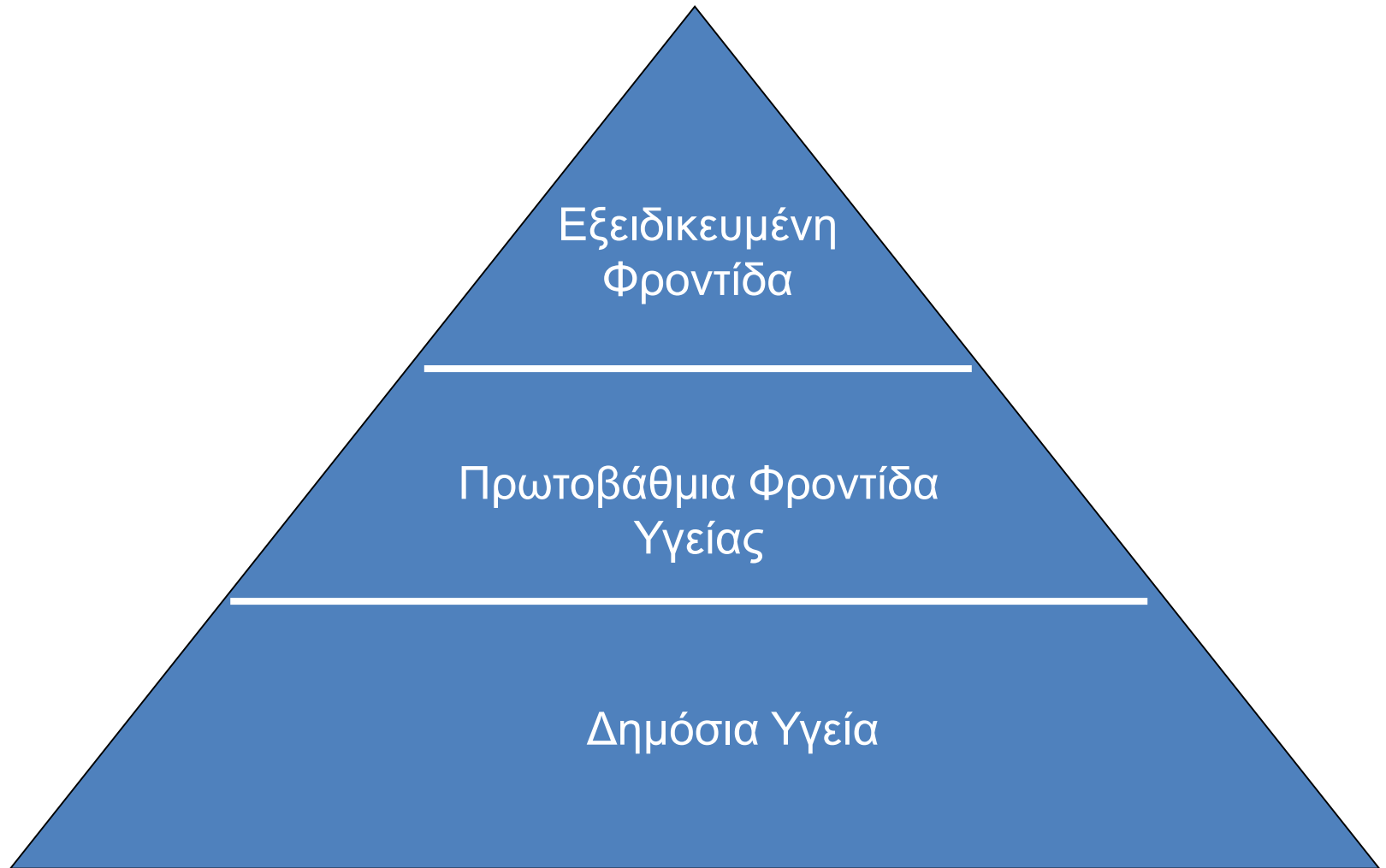
Εργαστήριο Κοινωνικής Νοσηλευτικής

Υγιείς Άνθρωποι 2010

Υγιείς Άνθρωποι σε Υγιείς Κοινότητες



Πυραμίδα Φροντίδας Υγείας



Νόμος 1397/1983 Αρθ. 11 Παρ. 1

- Πρωτοβάθμια περίθαλψη
- Δευτεροβάθμια περίθαλψη
- Τριτοβάθμια περίθαλψη
- Δημόσιος τομέας
- Ιδιωτικός τομέας



Ορισμοί των Τεσσάρων Βασικών Μεθόδων Άσκησης Νοσηλευτικής Εντός της Κοινότητας

Άσκηση της Νοσηλευτικής με Προσανατολισμό την Κοινότητα: είναι μια φιλοσοφία στην παροχή νοσηλευτικής φροντίδας, που έγκειται στην παροχή “φροντίδας υγείας” από νοσηλευτές είτε γενικής κατάρτισης είτε ειδικευμένους στη δημόσια και κοινοτική υγεία. Η “φροντίδα υγείας” παρέχεται μέσω διάγνωσης στην κοινότητα, διερεύνησης μείζονων προβλημάτων υγείας και περιβάλλοντος, επιτήρησης, παρακολούθησης και εκτίμησης της κατάστασης της υγείας της κοινότητας και του εντός αυτής πληθυσμού, και αποσκοπεί στην πρόληψη της νόσου και της αναπηρίας και στη δημιουργία συνθηκών, σαν αποτέλεσμα προαγωγής, προάσπισης και συντήρησης της “υγείας”, εντός των οποίων οι άνθρωποι θα παραμένουν υγιείς.

Άσκηση Νοσηλευτικής της Δημόσιας Υγείας: η σύνθεση της νοσηλευτικής φροντίδας και της θεωρίας της δημόσιας υγείας χρησιμοποιήθηκε για την προαγωγή και διαφύλαξη της υγείας των πληθυσμών. Εδώ η άσκηση νοσηλευτικής εστιάζει στο σύνολο της κοινότητας και μελετά τις επιπτώσεις που έχει η κατάσταση της υγείας της (μέσο επιρροής) στην υγεία των ατόμων, οικογενειών και ομάδων. Στόχος είναι η πρόληψη νόσου και

αναπηρίας, καθώς και η προαγωγή και προάσπιση της υγείας της κοινότητας στο σύνολό της.

Άσκηση Νοσηλευτικής της Κοινοτικής Υγείας: η σύνθεση της νοσηλευτικής φροντίδας και της θεωρίας της δημόσιας υγείας προάγει, διαφυλάσσει και συντηρεί την υγεία των πληθυσμών μέσω παροχής ατομικών υπηρεσιών υγείας σε μεμονωμένα άτομα, οικογένειες και ομάδες. Εστιάζει στην υγεία των ατόμων, οικογενειών και ομάδων και στο πώς αυτή επηρεάζει το σύνολο της κοινότητας.

Άσκηση Νοσηλευτικής Βασισμένης στην Κοινότητα: εξειδικευμένη πρακτική, σύμφωνα με την οποία παρέχεται φροντίδα στους “νοσούντες”, άτομα και οικογένειες, στον τόπο που αυτοί διαμένουν, εργάζονται ή πηγαίνουν σχολείο. Έμφαση δίνεται στη φροντίδα οξέων και χρόνιων καταστάσεων και στην προσφορά πλήρους, συντονισμένης και συνεχιζούς φροντίδας. Άσκειται από νοσηλευτές γενικής κατάρτισης ή ειδικευμένους σε τομείς όπως αυτοί της μητέρας-παιδιού, της παιδιατρικής, των ενηλίκων ή της ψυχιατρικής και νοσηλευτικής ψυχικής υγείας.



Ορισμός Κοινωνικής Νοσηλευτικής

Κοινωνική Νοσηλευτική είναι η σύνθεση της νοσηλευτικής φροντίδας με την πρακτική της δημόσιας υγείας.

(ANNA Lancaster 1992) (RCN 1992)

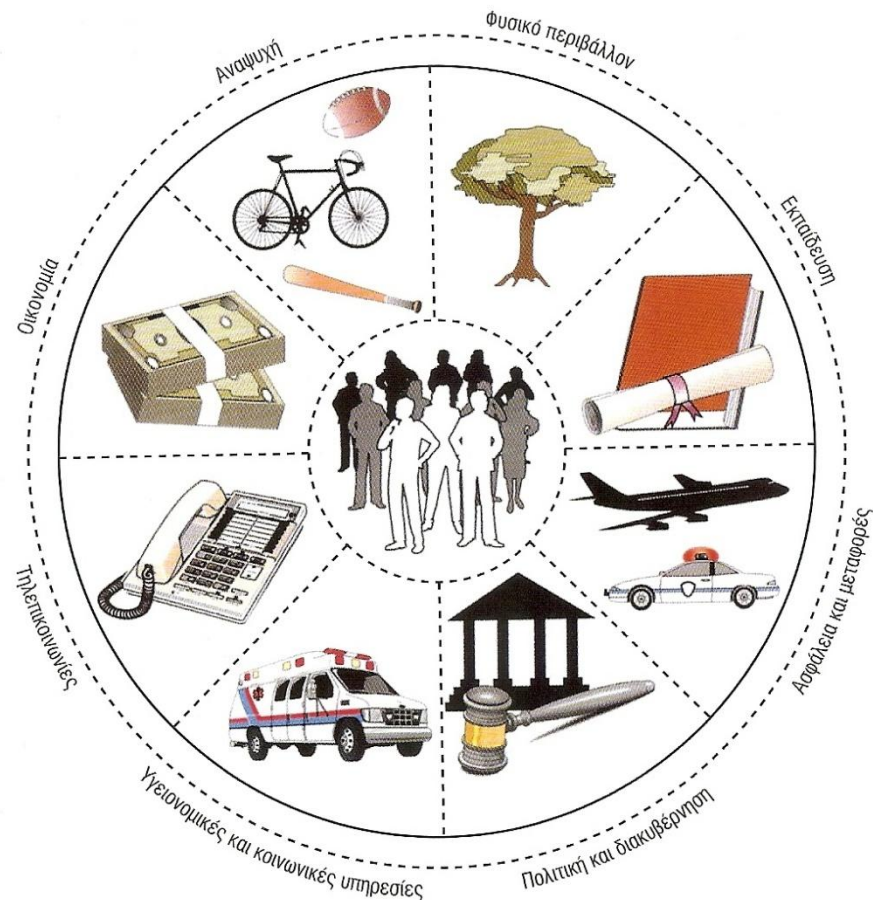


Άσκηση της Κοινωνικής Νοσηλευτικής

- Μέσα από το σύστημα υγείας – ΠΦΥ
- Από ειδικές δημόσιες υπηρεσίες εκτός ΕΣΥ
- Από τον ιδιωτικό τομέα



Κύκλος Αξιολόγησης Κοινότητας



Εικόνα 1. Ο κύκλος αξιολόγησης της κοινότητας, το τμήμα αξιολόγησης του μοντέλου της κοινότητας ως εταίρου

Σχήμα Z-1 ■ Ο κύκλος αξιολόγησης της κοινότητας, το τμήμα αξιολόγησης του μοντέλου της κοινότητας ως εταίρου (Από Anderson ET, McFarlane J: Community-as-partner theory and practice in nursing, ed 3, Philadelphia, 2000, Lippincott Williams & Wilkins.)

Ορισμός

Ήδη από τον περασμένο αιώνα νοσηλεύτριες εργάζονταν σε εργοστάσια, σχολεία, νοσήλευαν ασθενείς στο σπίτι τους και απ' αυτές κατάγονται οι επισκέπτριες υγείας (Health Visitors), οι κοινοτικές νοσηλεύτριες (District Nurses), οι νοσηλεύτριες επαγγελματικής υγείας (Occupational Health Nurses), οι σχολικές νοσηλεύτριες (School Nurses), αλλά με εξαίρεση τις επισκέπτριες υγείας, οι υπόλοιπες ασχολούνταν με τη φροντίδα του ασθενούς ανθρώπου

(Lancaster, 1992).



Η Εκπαίδευση Υγείας στην Κοινότητα



Πολιτισμικές Επιρροές στη Νοσηλευτική Κοινωνικής Υγείας



Ο Νοσηλευτής στο Σχολείο



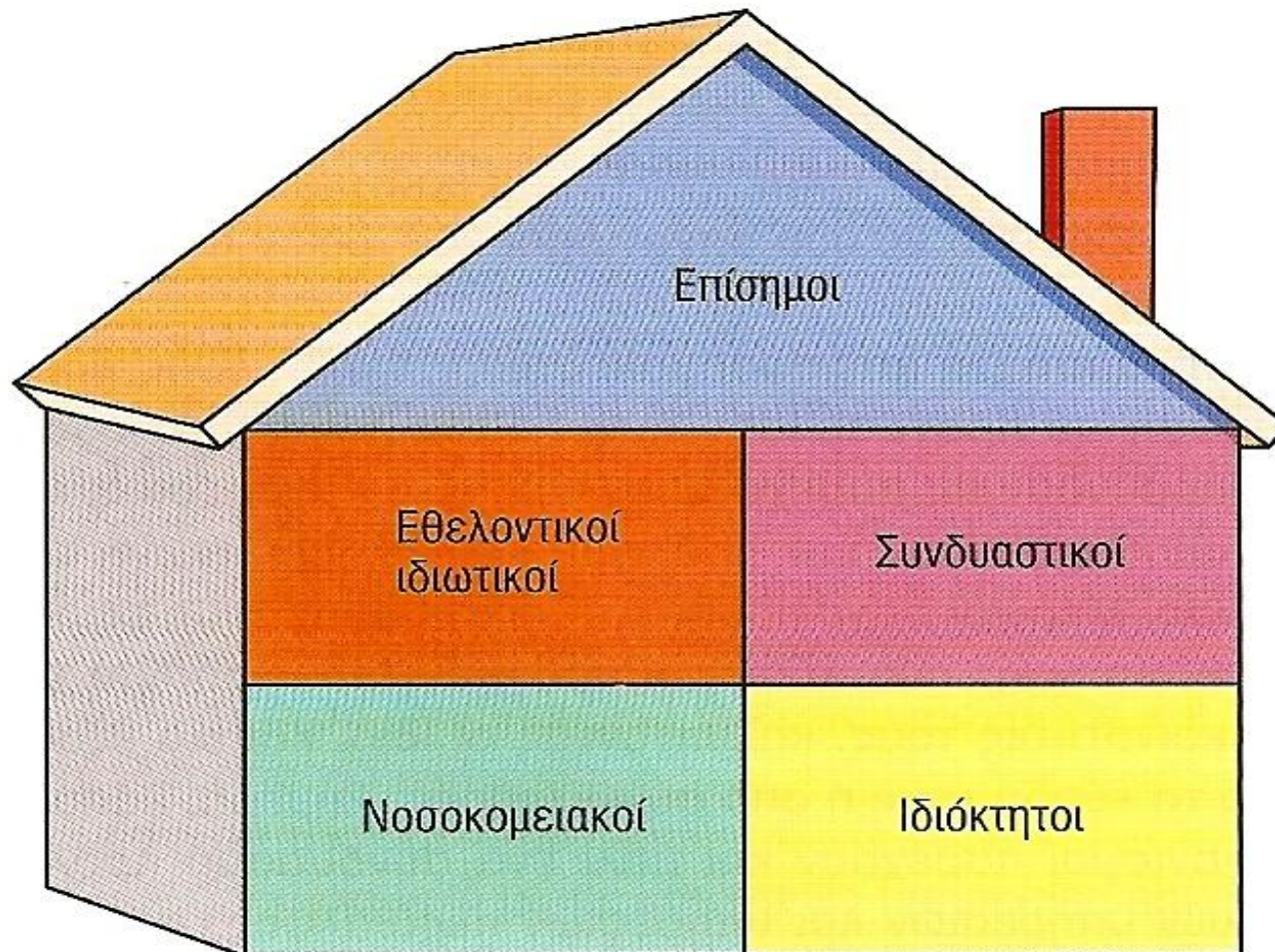
Ο Νοσηλευτής στην Υγιεινή της Εργασίας



Οικογενειακή Ανάπτυξη & Νοσηλευτική Αξιολόγησης της Οικογένειας



Τύποι Οργανισμών κατ' οίκον Φροντίδας



Περιβαλλοντική Υγεία



Διαχείριση Κρίσεων



Ιστορική Αναδρομή

- Στο εξωτερικό
- Στην Ελλάδα
 - Φροντίδα ασθενών
 - Φροντίδα υγείων
 - Εκπαίδευση
 - Εξειδίκευση

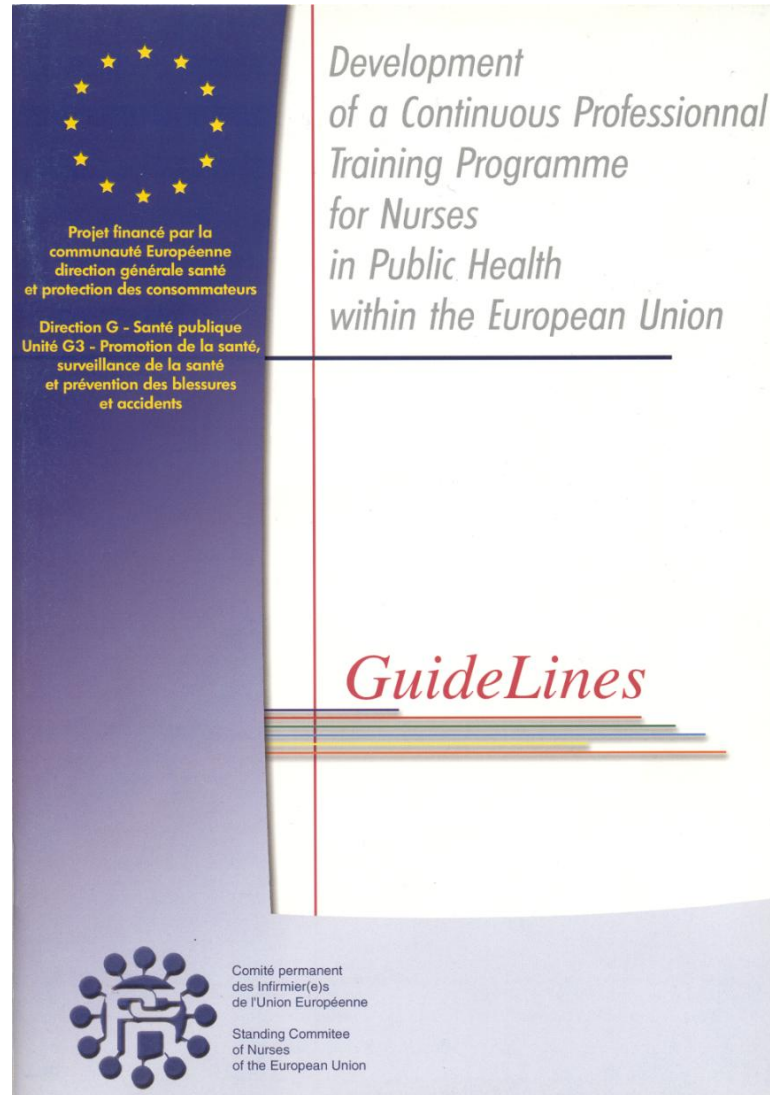


Η Κοινωνική Νοσηλευτική στη Χώρα μας

- Προ Βυζάντιο
- Βυζάντιο
- ΠΙΚΠΑ / ΑΣΕΑΝ / ΕΕΕΣ
- ΕΣΥ
- ΚΕΣΥ
- ΕΣΑΝ
- ΕΣΝΕ τομέας ΠΦΥ έκδοση οδηγού
- Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών Μεταπτυχιακό Κοινωνικής Νοσηλευτικής



Guidelines



European Working Group Members

AUSTRIA



Mrs Monika KLAMPFL MPH
Amt der Steiermärkischen
Landesregierung
Fachabteilung für das
Gesundheitswesen
Paulustorgasse 4
A - 8010 GRAZ
Tel : +43 316 877 3522
Fax : +43 316 877 4835
EMail : monika.klampfl@stmk.gov.at

BELGIUM



Mr Yves MENGAL
Avenue de l'Europe 36
B- 6001 MARCINELLE
Tel : + 32 71 23 21 69
Fax : + 32 71 23 21 57
EMail : yves.mengal@gate71.be

DENMARK



Mrs Bente SIVERTSEN
HEAD OF EDUCATION DEP.
DANISH NURSES
ORGANIZATION
38 Vimmelskaftet
Postboks 1084
DK - 1008 COPENHAGEN
Tel : + 45 33 15 15 55
Fax : + 45 33 15 24 55
E-Mail : dsr_bes@dansk-sygeplejeraad.dk

FINLAND



Mrs Iselin KROGERUS-THERMAN
ARCADA POLYTECHNIC
SCHOOL OF HEALTH CARE AND
SOCIAL WORK
Sturenkatu 2
FIN - 00510 HELSINKI
Tel : + 358 (09) 525321
Fax : + 358 (09) 5253 2444
http://www.arcada.fi

FRANCE



Mr Jean-François NEGRI - ISIS
1, bis avenue des Tilleuls
le Président - BP 30
74201 THONON - LES - BAINS
CEDEX
Tel : + 33 4 50 70 42 34
Fax : + 33 4 50 70 62 94
EMail : web2.isis@wanadoo.fr
Internet : www.webisis.com

GERMANY



Dr Marianne BRIESKORN-ZINKE
Professor for Health Science
Landwehrstrasse 8
D - 64293 DARMSTADT
Tel : 00 49 6151 879852
Privé: 00 49 6151 24708
Fax: 00 49 6151 879858
E-Mail : BRIESKORN@aol.com.de

GREECE



Mrs Panayota SOURTZI
Clinical Professor TEI-ATHENS
GRADUATE NURSES
ASSOCIATION
14 Trapezountas Street
EL - 11527 ATHENS
Tel : + 301 7751193
Fax : + 301 3840317
E-Mail : hagg@compulink.gr

LUXEMBOURG



Mrs Maryse HIRSCH-GOEDERT
LYCEE TECHNIQUE POUR
PROFESSIONS DE SANTE
C.F.ETTELBRUCK
17 rue d'Olingen
L - 6832 BEDZDORF
Tel : + 352 71 90 51
Fax : + 352 71 90 51

NETHERLANDS



Dr Marja DEKKER
Management, Arbeid & Recht
Zernikedreef 11
Postbus 382
2300 AJ LEIDEN
Tel : + 31 71 5188730
Fax : + 31 71 5188413
E-Mail : mar@hsleiden.nl

PORTUGAL



Mrs Maria Teresa PESTANA
Escola superior Enfermagem Calouste
Gulbenkian
Av. Prof. Egas Moniz
P - 1600 LISBOA
Tel. : + 351 21 791 34 00
Fax : + 351 21 795 47 29

SPAIN



Dr Miriam OVALLE
SPANISH GENERAL COUNCIL OF
NURSING
C/Fuente del Rey nº 2 (Esquina C.
Castilla)
E - 28023 MADRID
Tel : + 34 91 3345520
Fax : + 34 91 3345503

SWEDEN



Mrs Ella DANIELSON
Mid-Sweden University
Department of Health and Social
Care
S - 83125 OSTERSUND
Tel : + 46 63 16 56 35
Fax : + 46 63 16 56 26
E-Mail : Ella.Danielson@forvimh.se.

UNITED KINGDOM



Mrs Kate BILLINGHAM
Institute of General Practice and
Primary Care, Community Science
Centre
Northern General Hospital
55 7 Au SHEFFIELD
United Kingdom

W.H.O. EUROPEAN OFFICE



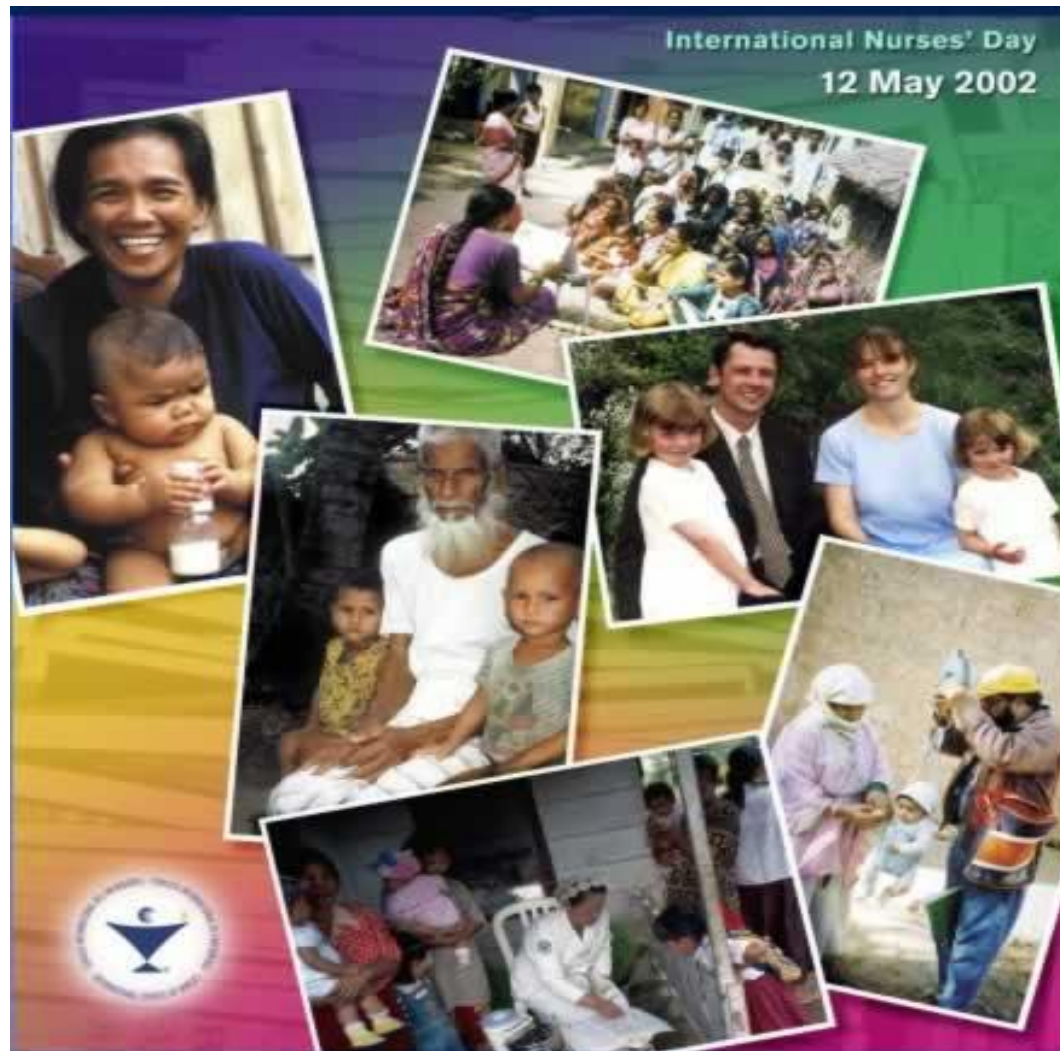
Mrs Ainna FAWCETT-HENESY
8 SHERFIGVEJ
D-COPENHAGEN 2100
Tel. : + 39 17 13 55
Fax : + 39 17 18 65
E-Mail : AFA@WHO.DK

Θέσεις Διεθνών Οργανισμών

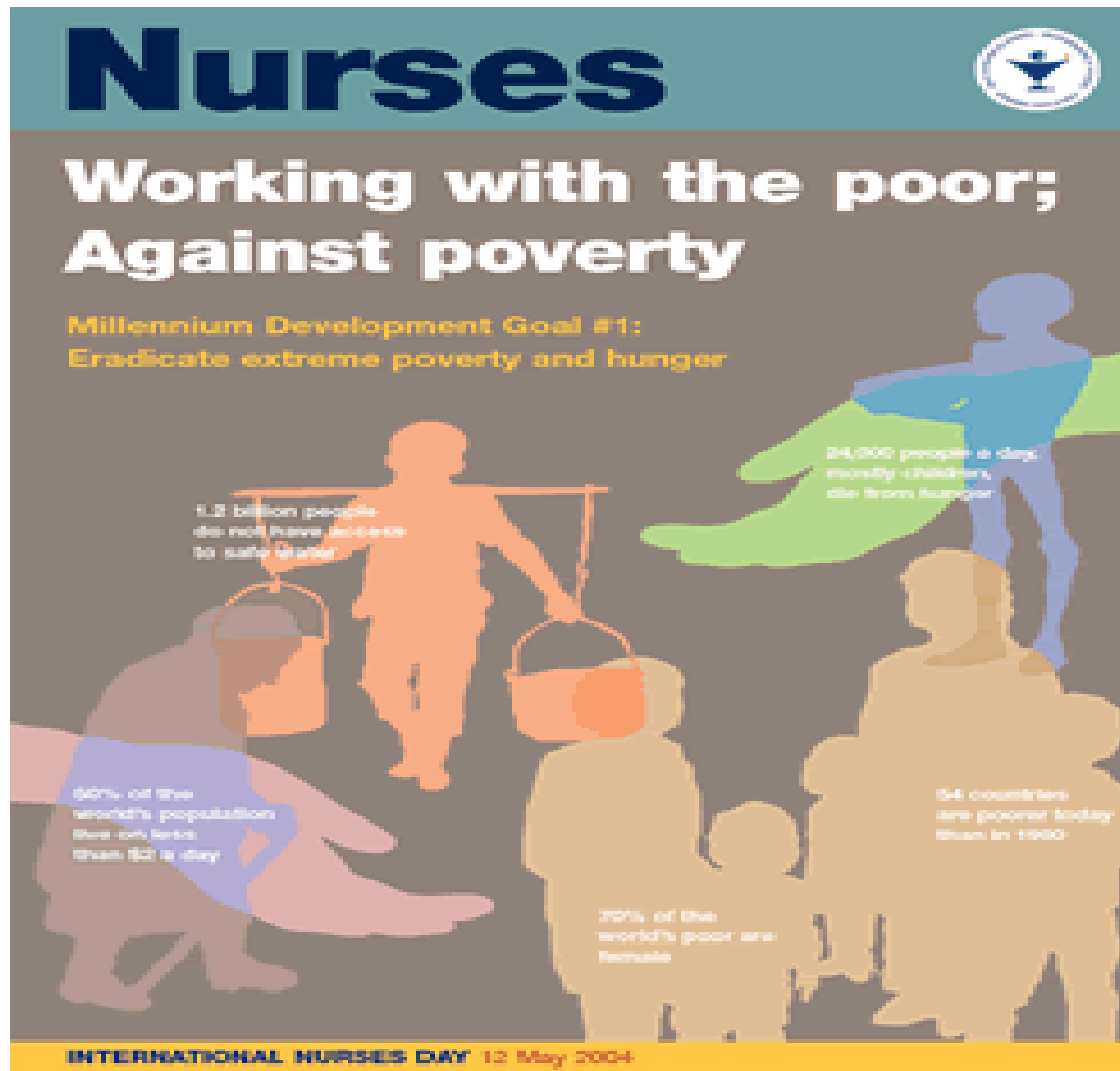
- Διεθνούς Συμβουλίου Νοσηλευτών (I.C.N.)
- Μόνιμης Επιτροπής Νοσηλευτών Ευρωπαϊκής Ένωσης



Nurses always there for You: Caring for Families



Nurses Working with the Poor



Πληθυσμός Ευθύνης

- Υγιή άτομα κάθε ηλικίας στο χώρο που ζουν, εργάζονται ή σπουδάζουν
- Άτομα με οξεία ή χρονιά προβλήματα υγείας στην κοινότητα
- Ειδικές ομάδες του πληθυσμού



Διεπιστημονική Ομάδα Π.Φ.Υ

- Νοσηλευτική υπηρεσία
- Ιατρική υπηρεσία
- Φυσιοθεραπευτής
- Λογοθεραπευτής
- Ψυχολόγος
- Βοηθητικό προσωπικό
- Εθελοντές
- Άλλες ειδικότητες



Η Π.Φ.Υ (1/3)

είναι **βασική φροντίδα υγείας**, που στηρίζεται σε μεθόδους και τεχνολογία που είναι πρακτικές, επιστημονικά τεκμηριωμένες και κοινωνικά αποδεκτές, που καθίστανται προσιτές σε όλα τα άτομα και τις οικογένειες στην κοινότητα μέσω της ουσιαστικής **συμμετοχής** τους, και που έχουν ένα κόστος το οποίο η χώρα και η κοινότητα μπορούν να αντέξουν σε κάθε στάδιο της ανάπτυξής τους, στο πνεύμα της αυτοδιάθεσης και της στήριξης στις δικές τους δυνάμεις.



Η Π.Φ.Υ (2/3)

Αποτελεί μέρος του συστήματος υγείας κάθε χώρας - **του οποίου είναι η κεντρική λειτουργία και εστίαση** -, αλλά και της συνολικής κοινωνικής και οικονομικής ανάπτυξης κάθε χώρας.



Η Π.Φ.Υ (3/3)

Είναι το πρώτο επίπεδο επαφής των ατόμων, της οικογένειας και της κοινότητας με το σύστημα που παρέχει τη φροντίδα υγείας όσο το δυνατό πλησιέστερα στους χώρους που οι άνθρωποι ζουν και εργάζονται και αποτελεί το πρώτο βήμα της συνεχόμενης διαδικασίας φροντίδας υγείας.

Π.Ο.Υ. 1978



Συνεχιζόμενη Φροντίδα

- Το επίπεδο και το είδος της φροντίδας που χρειάζεται ο άρρωστος.
- Το φάσμα των υπηρεσιών που διατίθενται.
- Η εφαρμογή κατάλληλου προγράμματος κάλυψης όλων των αναγκών του αρρώστου.



Η ΠΦΥ σε Κάθε Χώρα

- Καθρεφτίζει το οικονομικό κοινωνικό και πολιτιστικό επίπεδο.
- Υπογραμμίζει τα κύρια υγειονομικά προβλήματα.
- Εξασφαλίζει τη δημόσια υγεία μέσω:
 - εκπαίδευσης,
 - επάρκειας κατάλληλης τροφής και ασφαλούς ύδρευσης,
 - φροντίδας μάνας και παιδιού,
 - εμβολιασμών,
 - πρόληψης-θεραπείας –αποκατάστασης.



Το Δημόσιο Σύστημα ΠΦΥ στη χώρα μας

- σύμφωνα με τη μέχρι σήμερα οργάνωσή του παρέχει:
 - Πρωτοβάθμια ιατρική και νοσηλευτική φροντίδα υγείας
 - Πρόληψη της νόσου
 - Προαγωγή της υγείας
 - Κοινωνική φροντίδα

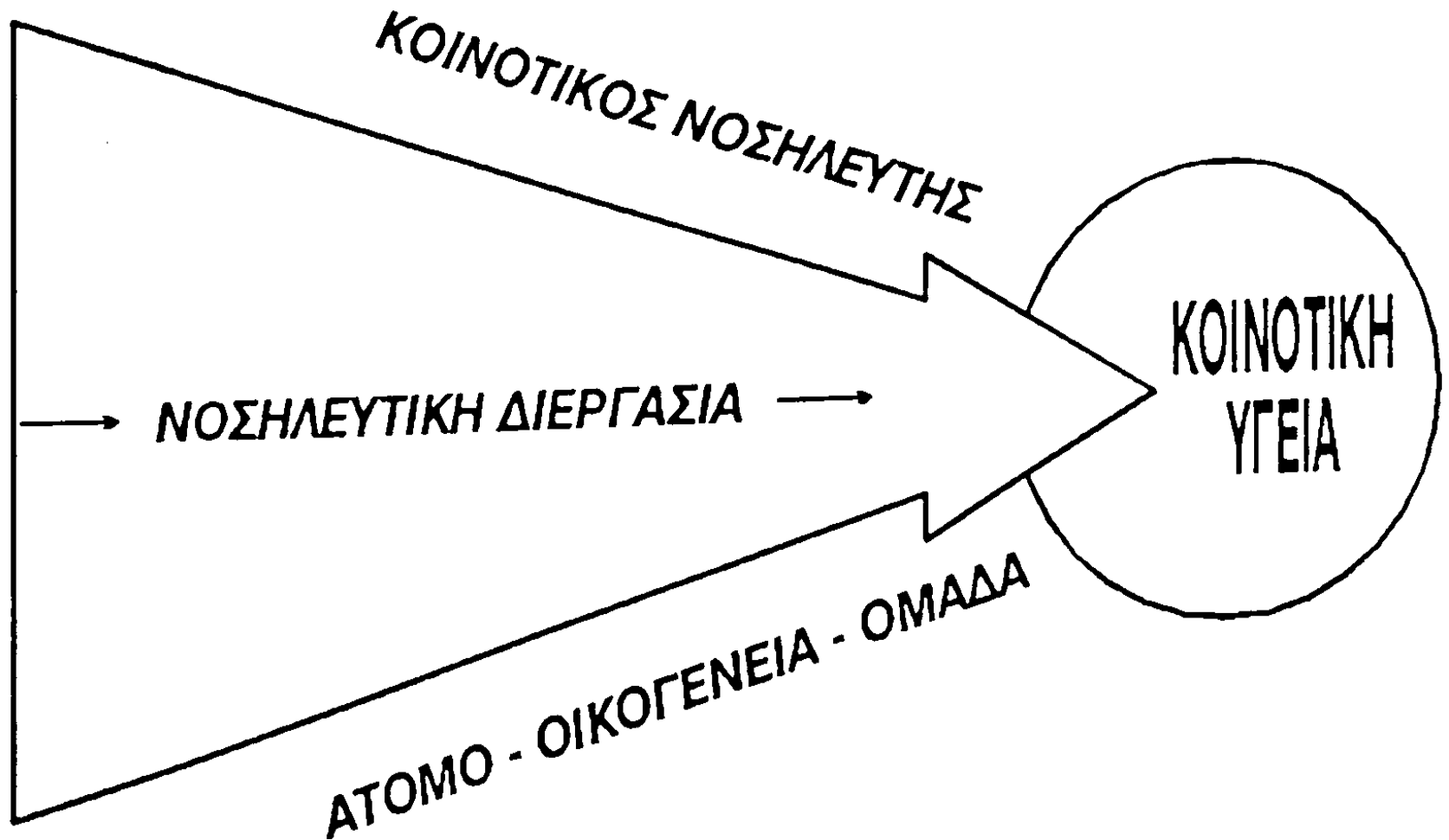


Οι υπηρεσίες ΠΦΥ παρέχονται από:

- Κέντρα Υγείας
- Υγειονομικούς Σταθμούς
- Αγροτικά Ιατρεία
- Εξωτερικά Ιατρεία Νοσοκομείων
- Ιατρεία Ασφαλιστικών Ταμείων
- Τμήματα Επειγόντων
- Ειδικές Υπηρεσίες Κατ' Οίκον Νοσηλείας
- Άλλες Ειδικές Υπηρεσίες, π.χ. τηλεϊατρική
- Ιδιωτικούς Φορείς



Η Νοσηλευτική Διεργασία στην Κοινότητα



Τέλος Ενότητας

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Αθηνών**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.



Σημειώματα

Σημείωμα Ιστορικού Εκδόσεων Έργου

Το παρόν έργο αποτελεί την έκδοση 1.0.

Έχουν προηγηθεί οι κάτωθι εκδόσεις:

- Έκδοση διαθέσιμη [εδώ](#).



Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Εθνικών και Καποδιστριακών Πανεπιστημίων Αθηνών, Αθηνά Καλοκαιρινού 2015. Αθηνά Καλοκαιρινού. «Κοινωνική Νοσηλευτική Ι. Εισαγωγή στην Κοινωνική Νοσηλευτική». Έκδοση: 1.0. Αθήνα 2015.
Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση:
<http://opencourses.uoa.gr/courses/NURS1/>.



Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά, Μη Εμπορική Χρήση Παρόμοια Διανομή 4.0 [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».



[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

Ως **Μη Εμπορική** ορίζεται η χρήση:

- που δεν περιλαμβάνει άμεσο ή έμμεσο οικονομικό όφελος από την χρήση του έργου, για το διανομέα του έργου και αδειοδόχο
- που δεν περιλαμβάνει οικονομική συναλλαγή ως προϋπόθεση για τη χρήση ή πρόσβαση στο έργο
- που δεν προσπορίζει στο διανομέα του έργου και αδειοδόχο έμμεσο οικονομικό όφελος (π.χ. διαφημίσεις) από την προβολή του έργου σε διαδικτυακό τόπο

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.



Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.



Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων

"Η δομή και οργάνωση της παρουσίασης, καθώς και το υπόλοιπο περιεχόμενο, αποτελούν πνευματική ιδιοκτησία της συγγραφέως και του Πανεπιστημίου Αθηνών και διατίθενται με άδεια Creative Commons Αναφορά Μη Εμπορική Χρήση Παρόμοια Διανομή Έκδοση 4.0 ή μεταγενέστερη.

Οι φωτογραφίες που περιέχονται στην παρουσίαση αποτελούν πνευματική ιδιοκτησία τρίτων. Απαγορεύεται η αναπαραγωγή, αναδημοσίευση και διάθεσή τους στο κοινό με οποιονδήποτε τρόπο χωρίς τη λήψη άδειας από τους δικαιούχους. "

